

агропромислового комплексу: книга 1 // под ред. В.Г. Гусакова. – Минск.: Белорусская наука, 2010. – 891 с.

4. Казушич, А.А. Основы маркетинга: учеб. пособие / А.А. Казушич. – Мн: Беларусь, 2008. – 247с.

5. Грищенко, Ю.И. Анализ финансовой отчетности / Ю.И. Грищенко // Справочник экономиста. – 2015. – №2. – С. 26–35.

Присакар А.

Університет державної фіскальної служби України

Науковий керівник: Мартиненко В.В. к.е.н., доцент

СОЦІАЛЬНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У Стратегії розвитку аграрного сектора економіки на період до 2020 року зазначено, що принципами розвитку аграрного сектора у сфері організації аграрного виробництва є збалансованість його розвитку за економічними, соціальними та екологічними критеріями. При цьому мета Стратегії – створення організаційно-економічних умов з метою ефективного розвитку аграрного сектора шляхом забезпечення єдності економічних, соціальних та екологічних інтересів суспільства для стабільного забезпечення населення якісною, безпечною, доступною вітчизняною сільськогосподарською продукцією та промисловістю сільськогосподарською сировиною. Однією із стратегічних цілей розвитку аграрного сектора, визначених у Стратегії, є сприяння розвитку сільських населених пунктів та формування середнього класу на селі шляхом забезпечення зайнятості сільського населення та підвищення рівня доходів. Це доводить важливість соціальної складової розвитку аграрного сектора економіки України.[1]

Соціальні детермінанти розвитку аграрних підприємств, формування наукових основ сталого розвитку знайшли відображення в працях відомих учених- економістів: О. Балацького, В. Вернадського, Б. Данилишина, М. Долішнього, С. Дорогунцова, Г. Іваницької, О. Кашенко, Л. Мельника, Є. Мішеніна, В. Паламарчука, С. Подолинського, Ю. Лопатинський, С. Тодорюк та ін.

Основними соціальними детермінантами розвитку сільського господарства України є рівень зайнятості в сільському господарстві, середня заробітна плата та продуктивність праці. Перейдемо до дослідження першого показника, а саме до зайнятості населення в сфері сільського господарства.

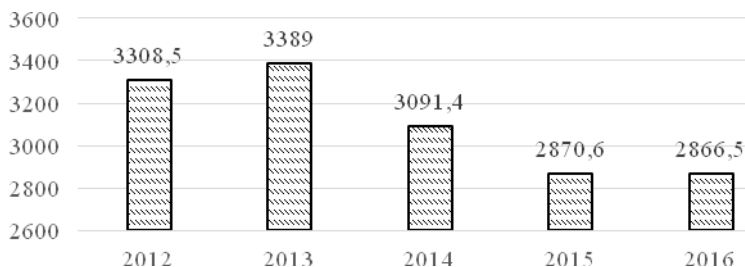

Рис.1. Чисельність зайнятих осіб в сільському господарстві за 2012-2016 рр., тис.осіб

Найбільша кількість населення зайнятого в сільському господарстві, була зафіксована у 2013 році. За досліджуваний період рівень показника коливався в межах від 2866,5 тис. осіб до 3389,0 тис. осіб. Незважаючи на зростання чисельності працівників аграрного сектора у 2012-2013 роках ми спостерігаємо значний спад в 2014-2016 роках, що може вплинути на значне зменшення економічних показників сільського господарства України [2].

Як зазначалося, однією зі стратегічних цілей розвитку аграрного сектора, визначених у Стратегії розвитку аграрного сектора економіки на період до 2020 року, є підвищення рівня доходів зайнятих у аграрному секторі України. Одним із цільових орієнтирів реалізації Стратегії є зростання розміру середньомісячної заробітної плати працівників сільського господарства до середнього за галузями економіки. Тож дослідимо динаміку заробітної плати працівників сільського господарства та в цілому по Україні.[1]

Таблиця 1

**Середньомісячна заробітна плата працівників по Україні,
грн.**

Роки	2012	2013	2014	2015	2016
Сільське господарство	2024	2269	2476	3140	3916
Середній показник по Україні	3041	3282	3480	4195	5183

Проаналізувавши таблицю 1, бачимо позитивну тенденцію до зростання рівня заробітної плати працівників сільського господарства та скорочення розриву між заробітною платою в сільському господарстві та в середньому по Україні (за усіма секторами національної економіки). Так, з 2012 до 2016 року заробітна плата в сільському господарстві у номінальному вимірі зросла на 184,63%, при цьому середній показник заробітної плати по Україні в цілому збільшився лише на 133,6% [2].

Таблиця 2

Продуктивність праці в сільськогосподарських підприємствах

Роки	2012	2013	2014	2015	2016
Сільське господарство	159679,0	201216,9	227753,4	223309,9	275317,8
у тому числі:					
рослиництво	155543,8	202220,5	228884,7	218768,0	270863,2
тваринництво	171798,3	198185,6	224105,1	237990,0	292511,2

Одним з пояснень цього, на нашу думку, є формування та розвиток нових організаційно-правових форм й умов господарювання, початок використання новітніх технологій і досягнень науки та техніки, ріст рівня заробітної плати як мотивації до підвищення продуктивності праці та позитивні ефекти реформування аграрного сектора економіки України в цілому. Найвищий рівень показника зафіксований у 2016 році, у якому продуктивність праці зросла на 72,42% за рівень відповідного показника у 2012 році. Це позитивна тенденція, яка створює переваги як для працівників та власників сільськогосподарських підприємств, так і для вітчизняного аграрного сектора в цілому з огляду на його вагомність і перспективність. Проте, абсолютні значення продуктивності праці у вітчизняному аграрному секторі програють як іншим

секторам економіки України, так і зарубіжним аграрним підприємствам [2].

Отже можна спостерігати зменшення кількості зайнятих осіб в сільському господарстві. Це зумовлено меншою заробітною платою порівняно із середнім показником по Україні. Проте спостерігаємо збільшення продуктивності праці, що зумовлене використанням нових технологій і досягнень науки і техніки.

Список використаних джерел

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку аграрного сектора економіки на період до 2020 року» від 17.10.2013 р. № 806-р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-%D1%80>

2. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Приходько А.,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» м. Київ

Науковий керівник: Теплюк М. А., к.е.н., асистент

ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Україна з давніх часів відома своїми родючими чорноземами, вирощуванням зернових та олійних культур і тваринництвом. Однак останніми роками аграрний сектор країни занепадає, українських інвесторів не достатньо приваблює дана галузь. Відповідна тенденція відбувається, в першу чергу, через те, що підприємці не в змозі: в повній мірі правильно оцінити потенціал аграрного сектору через недосконалість існуючих механізмів його ідентифікації, а також ефективно здійснювати менеджмент потенціалу, за умов нестабільної економічної та політичної ситуації країни. Разом з тим, налагодження взаємозв'язку між всіма стейкхолдерами